

Nzs. RAMASETTER ROBERT
urnak
BUDAPEST
Disztör 2 I. em.

Taxa postala
příště in nota.
No. 224713.929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
1. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 500, egészévre 1200 lej. Kül-
földre Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
detések díjazásáért. Az „Uj
KELET” a transilvaniai és bans.
zsidóság egyetlen politikai napitá-
ja. Cikkjeink utánnomását csak a
korábbi megjelölésével engedjük meg.

Bérméntien
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marlon
Ernö. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Buceuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 22.

Csütörtök, 1937. november 25.

5698. EV. XX. ÉVF.
Kiszlev 21. 268. SZAM.

A zsidó lista a parlamenti választásokon

Írta: MAYER EBNER

I.

Az Országos Zsidó Párt önálló zsidó listával indul a választási küzdelemben és fel fogja hívni az ország minden zsidóját, hogy a zsidó listára adja szavazatát. Az új kormány belügyminisztere az összes pártoknak — a Zsidó Pártot is beleértve — azt a kötelező és komoly számba veendő kijelentést tette, hogy a választások teljes szabadságban fognak lefolyni és a választókra semmilyen nyomás nem fog nehezedni. Az ország összes megyefőnökei utasításokat kaptak erre nézve és a Zsidó Párt akadálytalanul és zavartalanul agitálhatja listája érdekében. Erre biztos reményt nyújt Franasovici belügyminiszter személye, aki az új kormány egyik legtekintélyesebb és legrokonszenvesebb tagja.

Ezzel a megállapítással a választások szabadságát illetően, elcsik a zsidó lista ellenzőinek első érve. De azt is mondják, hogy meg fognak akadályozni bennünket a listák letételében. Antiszemita huligánok fogják megzavarni gyűléseinket, erőszakoskodni fognak propagandát folytató embereinkkel, stb.

Felelet: Három ízben tettünk már le zsidó listát, két ízben teljes sikerrel. A harmadik esetben valóban megakadályozták tiz megyében a zsidó lista letételét a törvényszéken. De kik? Zsidók! Mindhárom választási menetben egyetlen egyszer sem emelkedett ellenünk antiszemita kéz, csak zsidók vállalkoztak arra, hogy batusokat vonultassanak fel ellenünk, mert hát mi nem zsidó kötelességeinket teljesítjük. Ha a mostani választásokon is megismétlődik ugyanez a színjáték és a jótörést szenved a pártunk, ugy a zsidók vessenek magukra, akik ezt előidézték, vagy csak türték, hogy a zsidóság újra képviselő nélkül maradjon a törvényhozás házában. Mi tisztán fogunk állani az egész világ előtt. Mi teljesíteni fogjuk önkéntesen vállalt kötelességünket és nem mondhatják majd, hogy 1937 évében Románia zsidósága csak gyáva szolgalelkűkből állott.

II.

Vannak zsidók, akik azt mondják, hogy ilyen veszélyes időszakban ne állítsanak fel önálló listát a romániai zsidók, hanem kössenek paktumot a román pártokkal.

Felelet: Tulajdonképpen mikor kellene a zsidóknak saját képviselőt, ha nem ma, ezekben a veszedelmes időkben? De ha el is fogadnók, hogy politikailag és taktikailag ma helyesebb volna valamely erős román párt mellé állani a választási küzdelemben, miután különböző okokból nem lehet szó a kisebbségek összefogásáról — mi történjék azonban, ha ezek a román pártok nem akarnak velük jönni? Egyetlen román párt sem akarja kompromittálni magát zsidó választási kartellel. A demokratikus román pártok szívesen vennék a szavazatainkat, de nyilvánosan nem akarnak velünk mutatkozni. Vgyis: „Grüss mich nicht unter den Linden.“ Vállaljuk ezt a szerepet?

A négy évvel ezelőtt a legutóbbi választásokon az ellenzéki román pártok nem akartak zsidókat jelölni, legalább is posztibill helyeken. Egyetlen egyet sem választottak meg közülük. Jóllehet a liberális kormány, amely nem akart sem velünk, sem az UER-rel választási kartell kötni, bejelölt néhány zsidót a kamarába és a szenátusba és a két törvényhozó testületbe ténylegesen bekerült négy közülük,

de mind a négy a legmagasabb rekordot érte el a hallgatásban a parlamenti statisztika szerint. Az egész négy éves törvényhozási ciklus alatt egyetlen alkalommal sem nyitották ki a szájukat, hogy csak félve bár, megvédjék a zsidó becsületet. Parlamenti képviselőnek nevezik ezt?

De tegyük fel, hogy a demokratikus román pártok rászánák magukat arra, hogy zsidókat is felvegyenek listájukra. Ezek azonban csak az ő „beiratkozott” zsidóik volnának. Ezen zsidóknak kiválasztására nincs semmilyen ingerenciája a nagy zsidó tömegnek. Jelölni — si licet verbo — csak beiratkozott zsidókat fognak, vagyis olyanokat, akik a legtávolabb állnak a zsidóságtól és legközelebb a szóbanforgó pártokhoz, csak azoknak fegyelmét ismerik el és nem akarnak tudni zsidó fegyelméről. Csak akkor beszélhetnek, ha megengedik nekik és meg sem mukkanhatnak az összes pártoknál hangadó nacionalizmus tulkapásaival szemben. Ellenkező esetben a kizárás veszélye fenyegeti őket, ha csak végső zsidó szegényérzetükben nem mennek el maguktól.

A választási kartell járható ut volna. De a választási kartellnek a kölcsönös függetlenség az előfeltétele, vagyis az, hogy a kartell kötő felek jelöljék ki saját jelöltjeiket, azokat, akiket mi akarunk és nem azokat, akiket ránk oktrojálnak. Ilyen választási kartell azonban ma elérhetetlen.

III.

Zsidó ellenfeleink azt mondják: A romániai zsidók üdvössége a demokrácia és a magunk érdeke által diktált kötelességünk a demokratikus pártokat támogatni.

Felelet: Nem akarjuk megvizsgálni, milyen mértékben igaz az, hogy mai demokrácia a mindent hozó csodaszere a mi számunkra. Megtörténhetik egyszer Romániában is, hogy szigorú demokrácia mellett olyan kormánnyal lesz dolgunk, amely abszolút jobboldali irányzatú. De tegyük fel, hogy még messze vagyunk ettől a veszélytől. De mikor nyerne politikai értelmet a mi ellenfeleinknek az érvelése?

Ha például a nemzeti parasztpárt demokratikus kormányzata kerül uralomra és fennállna az a veszély, hogy a zsidó lista ötven-hatvan ezer szavazata hiányozna a 40 százalékhöz, ami a kinevezett kormánynak a parlamenti aprobálást, vagyis a képesített többséget és a tartós hatalmat nyújtja. Mi ugyan azt hisszük, hogy ez nem a mi szavazatunkon múlik, a nemzeti parasztpárti kormány nélkülünk is elég erős lenne ahhoz, hogy fenntartsa önmagát, de még sem mulna el teljesen a veszély. Ma azonban, amikor a nemzeti parasztpárt ellenzékben van és a liberális kormánypárt erősebb, mint valaha választási kartellel révén (Vaida és Iorga), egyáltalán nem jön számba, hogy a nemzeti parasztpárti ellenzék 30, vagy 34 képviselőből áll-e, eltekintve attól, hogy a már említett okokból nem lehet szó arról, hogy együtt menjünk ezzel a párttal és céltalan is volna, ha „kompromittálni” akarná magát velünk. És ami a nemzeti parasztpárt-ra vonatkozik, az még fokozottabb mértékben áll az egyébként rokonszenves, de számszerűleg sokkal kisebb Iunian-pártra. Ez a párt megtagadta a kartell a szociáldemokratákkal és ily módon mégkevésbé fog akarni zsidókkal paktálni.

Az ultima ratio, a végső járható ut tehát a zsidó lista.

IV.

De jönnek az ellenfelek és azt mondják: a zsidó lista igaztalanul hat és rossz kihatással lehet a helyzetünkre.

Felelet:

Ismerjük az énekeseket és ismerjük a dalt. Az örök tegnaposok azok, akik ezt mondják. Az örök félok, akik saját árnyékuktól remegnek. A könyörületsek, akik a többségben volnának, nullifikálnák a zsidóságot. A politikai balgák, akik az ismert strucpolifikát üzik. Nem fognak megfeledkezni rólunk, ha elrejtjük magunkat. Nem fognak gyűlölni minket, ha méltóságról teszünk tanuságot, de zsidóellenes részről sokkal borzalmasabban fognak küzdeni ellenünk, ha beleártjuk magunk a román pártok harcaiba és segítséget nyújtunk az ugynevezett demokratikus pártoknak, akiket ezzel talán inkább gyengítünk, mint erősítünk. Tapasztalatokból tudjuk, hogy minden román pártnak kevésebb egy zsidó lista, mint a zsidó uszályhordozók az ellenpártnál.

V.

De vannak zsidók, akik ezt mondják: Mit érhet el egy zsidó parlamenti klub, amelynek 4-5 tagja van?

Felelet: A lengyel sejmében három zsidó képviselő van csupán, a lengyel szenátusban még kevesebb, de van tribünjük. Van szavuk, amely szabadon szól, az ország és

a világ lelkiismeretéhez. Legitimációjuk van az elnyomott zsidó tömegek nevében szólani és ha már nem tudnak semmit sem helyrehozni, jogszerű képviselői a népek, akiknek joguk van az egész nyilvánosság színe előtt feltárni panaszukat, úgy, hogy meghallgassák azokat. Ki tudja, mennyivel rosszabb volna még a zsidók sorsa Lengyelországban, ha ez a néhány képviselőjük sem volna meg?

Es mi van a zsidó méltósággal, a zsidó becsülettel? Ne legyen képviselőjük a zsidóknak a tömegesen zsidó lakta országokban? Minden népkisebbségnek megadassék ez a jog, csak a zsidók mondjanak le arról? Oly mélyre süllyedtünk már, hogy mi is méltatlan páriáknak tekintjük magunkat? Mondjunk le egy alkotmányos jogról, hogy ezzel ellenségeinket könnyítsunk, amikor ezt elveszik tőlünk? Aki lemond erről, az önmagát hagyja veszendőbe.

Es hogyan állunk majd a világ zsidóinak színe előtt? Lengyelországban bátor harcot vív a zsidóság jogaiért, becsületéért és méltóságáért. Félőn és gyáván lapuljunk meg az antiszemita áradat előtt, amely Németországból áramlik ide és még se kíséreljük fenntartani azt, amit még magunknak mondhatunk?

VI.

El fogtok bukni — mondják a mi zsidó ellenfeleink.

Felelet: Becsületben elesni szebb, mint szégyenben élni.

De nem igaz, hogy el fogunk bukni. A Zsidó Párt már két ízben teljes sikert ért el és most is a győzelmet fogja kiírni zászlajára, ha a zsidók akarják, ha sorainkat nem rombolja szét a kishitűség, gyávaság és önfeledtség.

Egész lelkünkkel fogunk szóban és írásban beszélni a mi országunk zsidóitól és négy éves szünet után Románia zsidóit bizalmi emberek fogják képviselni a román parlamentben.

A máramarosi vaidisták a liberális párt zsidó jelöltjének törlését kívánják a listáról

Sighet, november 24. (Az Uj Kelet tud.) Máramarossziget hitközségi életében újra izgalmas események történtek, amelyeknek azonban ezidőszerint a hitközségi kereteken túlmenő politikai következményei vannak. A kultuszminisztérium ma érkezett rendeletében felfüggesztette a hitközségi választott vezetőségét és az ellenzéki, valamint a jelenlegi vezetőségi csoport tagjaiból álló interimár bizottságot nevezett ki a hitközség élére. Az interimár bizottság elnöke Szmuk Mihály volt parlamenti képviselő lett. A minisztériumi intézkedés egy a hitközség vezetőségi, mint ellenzéki csoportjában kínos feltűnést keltett. A hitközségi harcotok ugyanis nemrégiben din-tóra elé vitték, amely egy döntött, hogy akik hibákat követtek el, korigálják ezeket a tévedéseiket. A kultuszminisztériumhoz történt mostani fellebbezés, mely Szmuk Mihálytól származik, azért keltett nagy visszahatást, mert ez ellentmond a rabbitanács döntésének. Most a vezetőség és az ellenzék tagjaiból álló

népös ortodox bizottság keresi fel a liberális pártelnököt és a prefektust, akiket figyelemzetni fognak, ne jelöltesék Szmuk Mihályt a kormánypárti listára, mert ez a kormánylista ellen az ortodox zsidóság ellenszenvét fogja kivívni.

A liberálisok listaösszeállítása Máramarosban egyébként is nehézségekbe ütközik. A liberálisok, minthogy szűkségük van a zsidó szavazatokra, ragaszkodnak Szmuk jelöléséhez, ami ellen azonban a vaidisták élesen tiltakoznak. Máramarosszigeti munkatársunk jölinformált helyről cáfolja azt a hírt, hogy

a vaidista csoport testületileg a nemzeti parasztpártba lépett volna be, Ellenkezőleg, a vaidisták igen élénk tevékenységet fejtenek ki és

ez most főleg arra irányul, hogy Szmuk Mihály jelölését megakadályozzák.

A vaidista csoport a kormánykartell központi bizottságához már benyújtott jelölést megkontesztálta és valószínűnek látszik, hogy a bucaresti központi jelölőbizottságban Vaida is képviselni fogja azt az óhaját, hogy az egyezményes listán zsidó ne szerepeljen. Ebben az esetben a lista harmadik helyen dr. Tite Györgyöt jelölnék. Azonkívül helyet akarnak biztosítani a listán Ion Barles lelkésznek, a Iorga-frakció máramarosi vezetőjének, aki a kulturális legutóbbi bucaresti ülésén éles kirohanásokat intézett a máramarosi zsidóság ellen.

Ilyen körülmények között még a liberális érzelmi zsidók is megdöbbenéssel látják, hogy a jövőben nem sok keresnivalójuk lesz a liberális párt berkeiben.

Lazar Ilés, a nemzeti parasztpárt máramarosi elnöke azt a feltűnésteltő kijelentést tette három újságíró előtt, hogy a községi tanácsok szenátorválasztásán Máramarosban a nemzeti parasztpárt Max Auschnitot fogja jelölni.

Közelebről mélyreható változások lesznek a megye vezetésében is. Az a hír, hogy a prefektusi széklet esetleg Pomponiu ezredessel fogják betölteni, akinek nevét az újságolvasó közönség a Skoda-per eseményeiből ismeri.

NOVEMBER 24.

rek

premier!
ártás első kimagasló
óriási siker!

tről
világhírű komikus

svásárhelyi

zenatori lista élére, a
re Russu görögkeleti
princeanu Melinde dr.
helyezték, a másik sze-
r. Gafton Dumitru volt

a nemzeti parasztpárt
sorrendben: dr. Vescean
oan, dr. Bogu Anton,
tera Victor, és Sufanu
roknak a nemzeti pe-
colaet és dr. Petre Mus-

listavezetője dr. gróf
ki azonban megválasz-
hegyére optál és a val-
nak jelölt dr. Biró Ist-
titkár lesz a képviselő,
e maga Goga Octavian,
k helyi ellentétei odáig
litrea Mihai vezetésével
s lista mellett Aurel
nyújtott be.

olnap, csütörtökön utol-
gyobb sikerű filmje:

avirágzás

ld és Nelson Eddy. Ez
kivétel nélkül minden-
k tetszik!

okmányok érettel knál

arizban nagy házkutatá-
nyelek során a rendőrség
tókába jutott. Az állam-
meg az állami tisztviselő
törvénytervezettel, vala-
helyzet ügyével.

a francia biztosította

ni képviselőjének

atik, hogy a köztársaság
minisztérium elrendelté-
szabb idő óta fogságban
adálbrahelyezését, akiket
y kapcsolatokat tartanak
l. Három elítélt lelkész
tásk.

uj deznált niszterelnök

er 23. (Rado*). A belga
Tschopen volt demokrata
rt fogadta. A délutáni
lentés szerint az uralkodó
nd-kormány államminisz-
ormányalakítással. Janszon
tást.

önyv és Lapkiadó R. T.
rada Baron L. Pop 18
szám: 18-60.

ENZURAT

Nyersanyag-problémák és a kolóniák

Hogy megérthessük a német gyarmati aspirációkat, röviden fölvezetjük a német kolonizáció multját, amelyből kiderül, vajjon létérdeke-e Németországnak, hogy kolonizációs országgyá válnon ismét.

A kapstadtí német konzul 1884 áprilisában levelet kapott Bismarcktól azzal a közléssel, hogy Lüderitz brémai kereskedő megvásárolta Angra Pegna kikötőt és a szomszédos tengerparti részeket, amik immár a német birodalom védelme alatt állanak. 1884-től 1897-ig magánaton megszerették a további német védelem alatt álló területeket is. Kiepítjük sok száz millió márkába került és a világháború kitörésekor Németország gyarmati területi állománya volt: Togo, Kamerun, Német-Kelet-Afrika, Német-Ujguinea, Samoa, Kiautschau 2 millió 951 ezer 620 négyzetkilométer területtel, 12 millió 230 ezer benszülöttel és 23.952 némettel.

E statisztika mutatja, hogy harminc év alatt alig huszonnégyezer német vándorolt a kolóniákba, ahol tizenkétmillió benszülött között éltek. 1880-tól 1914-ig a német lakosság közel huszmillió emberrel gyarapodott; a gyarapodás kis hányada vándorolt ki a kolóniákba. Ha Németország visszanyerné összes kolóniáit és ha sikerülne neki minden esztendőben annyit telepíteni, mint az azelőtti 30 esztendőben, az sem lenne sok. Hozzá kell tenni, hogy a háború előtt négyezer katona és rendőr volt kivételesen a kolóniákra, kik termelő munkát nem végeztek. A kolóniák területe imponálóan nagy, de sok ezer négyzetkilométer öserdőt és stüppét ölel fel, amelyek európai ember számára nem jöhetnek figyelembe.

A kolóniák jövedelme csekély volt. Az 1914 évi rendes költségvetésben adókból, vámokból, közigazgatási jövedelmekből az államnak 50 millió márkányi haszna volt. Kiadása: százötven millió. A rendkívüli költségvetés további 37 millió ilyenszerű kiadást tüntet föl, függetlenül azoktól a kiadásoktól, amik a hadiköltségvetésben és a tengerészeti költségvetésben szerepeltek csak és a vezérkar használatára. A kolóniákról Dernburg emlékiratot tett közzé, amelyben a kapitalistákról azt írja, hogy „nem hajlandók használni az államnak, hanem minden ambíciójuk, hogy aránylag rövid idő alatt pénzt keressenek. Sokáig ugyanis nem tudnak odakint maradni és minél többet keresnek, annál kevesebbet adnak közcélra. Az állam terheiben nem igen vesznek részt, legkevésbé a benszülöttek lázadásainak letörésében.”

Az adókat — főképp fej- és kunyhóadót — a szegényebb rétegek teremtették elő. Ebből nagyon kevés préselhető ki. A harmadik Birodalom mai gazdálkodása mellett, kolonizációs kiadások valóságos pénzügyi katasztrófa vezethetnek.

A német kapitalisták nem nagyon áhítoznak a kolóniák után. Attól tartanak

ugyanis, hogy adókkal annyira megnyomorítanák őket, hogy be sem kellene várnok ameggazdagodás néhány esztendejét, mert már az első évben kénytelenek lennének visszamenekülni az anyaországba. Ez azonban nem jelenti egyben azt is, hogy a háború óta a kolóniákban maradt német kapitalisták ráfizettek volna üzleteikre. A háború előtt is már nagy társulatokká egyesültek a gyarmatokon élő kapitalisták és ami ezeken a területeken kiaknázható, azt a német hegemóniától megfosztott gyarmatokon is egészen jól elintézték. E társulatok ma is elismeréssel viseltetnek a mandatárius közigazgatás iránt, amely nem górdított sohasem akadályokat a német üzleti vállalkozások fejlődése elé. De különösen az egykori Délnyugat-Afrikában elég mozgalmos a német tőke. Bebizonyosult, hogy eredményes kolonizációs munka kifejezhető, anélkül, hogy a kolóniák az illető állam tulajdonai lennének. A svájci lapok szerint a legtöbb gyarmati társulat pénzügyi helyzete jelentékenyen javult. A német kormány tehát sokkal olcsóbban jönne ki, ha nagy állami közigazgatási és közbiztonsági befektetések helyett a kolonizációs üzleti vállalkozások felé fordítaná figyelmét és ezek által garantálná az ottani nyersanyagok Németországba való behozatalát.

A német kormány azonban, amikor négy éves tervgazdaságát elkészítette, nem gondolt csak olyan nyersanyagokra, amik a háborus autarkiait segítik elő. Ebben a tervben pedig nem foglalt helyet sem a kakao, sem a len, sem a nyerskaucsuk, sem a nyersgyapot. Amiből az következik, hogy a Harmadik Birodalom, az ő hiányzó nyersanyagát nem is akarja a visszazendő kolóniákból importálni. Bizonyára arra gondolnak, hogy ezt az anyagot eladják és az árából intenzívválik a fegyvergyártás.

Ha azonban a német gazdasági élet még is felszinen tartja a nyersanyag-problémát, akkor ez nem lehet egy kolonizációs hatalmi probléma, hanem olyan gazdasági kérdés, amit csak a világgazdaság tudna megoldani.

A nyersanyag nemzetközi elosztásának kérdésével egyébként legutóbb londoni konferenciáján foglalkozott a szakszervezetek világszövetsége is. Az ott elhangzott referátumokból tudjuk, hogy az autonóm angol dominionok, mint Kanada, Ausztrália, Uj-Zéland és Dél-Afrika a nyersanyag elosztásának szempontjából nem szerepelhetnek. Ezzel szemben Brit-India nyersanyaga bevethető a kolonizációs termelésbe. Egy három évvel azelőtt kiadott statisztikából tudjuk, hogy például a kőszén kitermelése a gyarmatokon abban az évben 24.1 millió tonna, a vasércé 3.0 millió tonna, a magánércé 0.5 millió tonna, a rézé 0.3 millió tonna, a cinércé 68.800 tonna, a cinkércé 84.200 tonna, a bauxit

163.400 tonna, ólomé 100.800 tonna, a gypoté 59.120 tonna, a gyapjúé 38.600 tonna.

Mindebből Németországnak jelentékeny behozatala volt, természetesen nemcsak gyarmatokból, hanem olyan országokból is, mint Kanada és Ausztrália, azonfelül pedig a többi országok is exportáltak Németországba nyersanyag-főlölségeikből. Ha a világproduktóbeli arányokat vesszük, megállapíthatjuk, hogy a cinércék és a gumi kivételével a gyarmatok nem szállíthatják a nyersanyag-szükséglet túlnyomó részét. Az igazi nyersanyag tulajdonosok szuverén államok, a nyersanyagok fölött pedig kevésbé rendelkeznek a kormányok, mint inkább monopolisztikus alakulatok, konszernek és trösztök.

A náci kolonizációs propagandájának tehát nincs reális alapja és csak arra szolgál, hogy leplezze a mai rendszer hibás és fonák gazdaságpolitikáját. Nem a nyersanyag források birtoklása oldhatja meg ezt a világproblémát, hanem a piacnak kollektív megszervezése. A világ nem rendezkedhetik be a mai zavaros időkben a kolóniák új felosztására, hanem arra kell törekednie, hogy a mai állami és tulajdonjogi keretek között hogyan lehetne — az egész kolonizációs politikát leépítve — új és igazságos nyersanyag-ellátással a társadalmat nyugvópontra hozni. Minden népnek meg van az önrendelkezés-

Egy nagy kereskedelmi vállalat volt vezetője,

Bucurestiben jól bevezetve, elsőrendű referenciákkal, keres komoly

képviselőteket

Bucuresti részére. Ajánlatokat „Reprezentante Bucuresti” jellegre a kiadóba.

hez való joga, a demokrácia éppen ezért nem teheti ki magát annak, hogy a fasizmust kolonizációs kérdésekben hatalmi szöveg engedje. Németország semmiesetre sem elégedne meg egykori gyarmati birtokaival, amelyekre csak újra ráfizetne, hanem szuverén államokba akarva behatolni, hogy onnan elszakmányolja azokat a nyersanyag javakat, amire szüksége van. Németországnak természetesen joga van ahhoz, hogy a többi európai országokhoz mérten el legyen látva az ország fejlődéséhez szükséges nyersanyaggal, de ezt békés uton, nemzetközi megállapodásokkal kell elérnie. A demokrácia barátai ezt a megoldást azért is követelik, mert nyilvánvaló, hogy egy kiegyensúlyozott Németország nem tűrné a mai rendszer terrorját és igazságtalanságait.

UJ!

Orizze meg eredeti okmányait, Készíttessen róluk

UJ!

Fotókópiát

Percek alatt készül

Finkler Antal

trógepszakizletben Cluj, Str. Regina Maria No. 9. Telefon 14-93.

1938 márciusában dől el Palesztina sorsa?

John Philby és M. L. Perlzweig vitája egy londoni banketten a Palesztina-kérdésről

JERUZSALEM, november 24. Az *Adifan* című arab lap londoni tudósítója táviratilag közli lapjával, hogy olyan információk birtokába jutott, melyek szerint az angol gyarmatiügyi hivatal 1938. márciusában teljes és végleges tervet fog bemutatni a kormánynak Anglia jövőbeni Palesztina-politikájára nézve. Az angol kormány két tervvel foglalkozik ezidőszent. Az egyik a Palesztina-mandátum kiegészítését, illetőleg bizonyos módosítását irányozza elő, bizonyos újabb interpretációk hozzájárulásával. A másik terv a felosztásra vonatkozik, amely azonban lényegesen eltér attól a javaslatától, amit a Peel-bizottság terjesztett elő.

Mit mond Philby?

London, november 24. A Foyles Bock Club bankettet rendezett Londonban Sir Ronald Storrs elnöke alatt, amelynek keretében több felszólalás hangzott el Palesztina ügyében. A bankett legérdekesebb szónoka Sir John Philby, a híres arab-kutató és Ibn Szaud király bizalmi embere volt. Philby kijelentette, hogy Nagy-Britannia és Palesztina között nem állnak fenn megbonthatatlan kapcsolatok. Angliának a hódító jogán van Palesztinában, éppúgy, mint Olaszország Abessziniában. Elhangzott egy javaslat Palesztina felosztására. En azt hiszem nagy általánosságban, hogy ez az egyetlen lehetséges megoldás. Az arabok sohasem fognak belemenni abba, hogy az ő területekre erőszakkal telepítsék le a zsidókat. Palesztina nem Izrael országa.

Az angol ígért a cionista álláspontot M. L. Perlzweig képviselte Philby felszólalásával szemben. Kijelentette, hogy a zsidó népnek ígértet nemcsak az angol kormány tett, hanem a francia, olasz és japán kormányok is. A mandátum értelmében a Népszövetség vállalta ennek az ígértnek a teljesítését. Ez az ígért képezi alapját egy az angol kormány és az Egyesült Államok kormánya között kötött egyezménynek is. A Palesztina-mandátum mögött a nemzet-

közi ratifikálás sulya áll, amelyhez hasonló példa alig van a diplomácia történetében. Néha azt állítják, hogy a zsidóknak adott ígért ellentétben áll egy az araboknak adott korábbi ígérttel. Ezt azonban maga Sir Henry McMahon és Sir Ronald Storrs is megcáfolta. A zsidók érthetetlenül állanak a tavalyi eseményekkel szemben. Megtámadták és megfenyítették őket. Az építő munka azonban tovább haladt és tovább is fog haladni. Minden hónapban új kolónia létesült. A zsidó és az angol kapcsolat visszavonhatatlan költött. Mi barátságot akarunk kötni az arabokkal. Előbb azonban helyre kell állania a törvény érvényének. Palesztina nagy jelentőséggel bír a világ számára, semhogy megsemmisíthetné azt egy belső konfliktus.

Ris Ronald Storrs kijelentette, hogy a felosztás nem tekinthető még befejezett ténynek. Még mindig nem késő az arab-zsidó megegyezés.

Nyitott szemmel! Ita Brande. „A sikeres érvényesülés utmutatója. Az angol-amerikai világsiker. Köteve 125 lei. Sommerset Maugham: „Örök szolgaság”, a nagy író legnagyobb könyve, 538 lap, fizve 224 lei, köteve 264 lei Lepagenál Cluj. Postán utánvétele. Kéjje az új könyvek ingyen jegyzékét.

Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség

jótekonycélú tárgysorsjátéka

Engedélyezve a Loteria de Stat által 3094. szám alatt 1937 augusztus 13-án.

A sorsjegy ára Lei 50.— 4000 sorsjegy 250 nyemémeny A sorsjegy ára Lei 50.—

Huzás 1937 november 28.

Délőlött 11 órakor a Zsidó Kulturothonban (Str. Mocioni 8.)

Fnyeremények:

Egy Mineva rádió 1938-as típus (4 lámpás), palesztinai hajójegy II. oszt., aranykarkötő óra, ruhaszövetek, különböző keramikai porcellán és faragott dísz tárgyak, tea- és fekete-kávészervizek, irókészletek, fényképezőgépek, értékes román, héber, német, magyar könyvek, palesztinai díszmítványok.

STEIN-féle ori. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zsidó ucca) 19. Országzserte elismert kitchinó konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalmakra és bankettekire külön nagy terem.

ארטה. כשר

(Fritz Heymann)

A történelem csak a kalmákkodó és a szentet, a tudóst, a életét is feláldozó irodalomtörténet, képpen Sombart példőleg himnuszt zenüttőre munkájáról dáságtan is. Am zsidók, akik nem na. Akik többet tak. Akik többet mint tanultak. Amake money-hez. Es akik, ha szerető állottak a kettőből.

A zsidó k-önika ket. Abban a pilli magukat a tradics zsidóság számára. aki annál alaposab tati világ krónikái. Es egész se eg k bna törté a fenér. jumbus is zsidó v tásai közt is akac kapitány kalózái búvés, költő, pap, ságok és színhámo teni professzor, kaffer fejedelem, egyképpen került, társaságból. A lán huzódik. A schön királyné nevezte püspökének. Es Ignácot, aki Pa bo: bójtőle böche gliánus lelkész, a közeli komaságot nőke, a kínai hads beelőle és a végén klastom cellájában

Fritz Heymann kalandoroknak; a archivumokat, hogy róluk. A kutatásai kötetben foglittette csak a kezdet, fo létere olyan kitün mindenkinek szól, ragadni és a mon hogy lefoz minden tiv legényt. Es-e történelmet tanult neimi elmélettel is elméletet böics ő helyezte Heymann, egyes fejtezetekben adásával a haland feszítő menetet.

A zsidók passz déken át a történe mann elmélete. T tásira. Azokból, ak akik cselekedni ak dorok sevege. Neg nyek. (Ez nem új álltak, akiknek ny vagy éppenséggel, aki a zsidókat pró többje azonban ott vagy a lelki aktív sület, ahol a rez a lelkek felett: tu léte megint norm enek a nagystül zsidó politikájához hely jutna a zsidó nem lennének töb a nevük...

A zsidó kaland Portugalliae nyitje ben. Zsidó anya é Meg is koronázta meit főképpen a zsidókirálynak (El fele, II. Fülöp spe a francia politika külsé után, de él taott, zsidó feles he'cégenek nevezi a spanyoloknak. hollandusok nemz náak veje.

Antonionál is ét nus nagyur, aki nak szellemi és an Costa, Alvaro. nyiltan is a zsidó — a neve. Epp ol mint Angliában, nyékában, amikor ő kezében — ez rendelkezik, India kincselig, a nagy tól az angol meg dent keményen ő

Zsidó kalandorok

(Fritz Heymann: Der Chevalier von Geldern. Chronik vom Abenteuer der Juden. Querido, Amsterdam kiadása)

A történelem csak az imádkozó, a tanuló, a kalmárkodó és a mártír zsidót ismeri. A szentet, a tudóst, a pénzcsinálót, az Istené-t életét is feláldozót. Mert a zsidó történet, iradalomtörténet, meg martirológia és — főképpen Somba-t professzor óta, aki tudvalegőleg himnuszt zengett a zsidók gazdasági uttörő munkájáról — egy kicsit nemzetgazdaságtan is. Am holt bizonyos, hogy voltak zsidók, akik nem illeszthetők ebbe a skémába. Akik többet káromkodtak, mint imádkoztak. Akik többet táncoltak, daloltak és ittak, mint tanultak. Akik nem is konyvitottak a make money-hez. Inkább a pénzherdáláshoz. És akik, ha szerét ejthették, bizony odébbállottak a gettóból: Zsidó kalandorok.

A zsidó k-önika nem jegyezte fel a nevüket. Abban a pillanatban, amikor tutítotték magukat a tradíción, megszűntek létezni a zsidóság számára. De akadt közöttük néhány, aki annál alaposabban beirta a nevet a gettón túl világ krónikáiba. Király is volt közöttük. És egész se-eg konkviztádor, aki Amerikában törté a fehérré faj utját. Talán maga Kolumbus is zsidó volt? A d'Artagnan muskétásai közt is akadt zsidó és a hírhedt Kidd kapitány kalózái között is. Aranycsináló, tüvész, költő, pap, rablóvezető, politikai nagyságok és szélhámosok, ökölvívó bajnok, egyetem professzor, indiánus törzsfőnök, zulu-kaffer fejedelem, tlappe, cetravász, artista: egyképpen került, ebből a gettóból megugrott társaságtól. A láncuk egész a mi idomig elhuzódik. A sehónlankei saktet má: Viktoria királyné nevezte ki Jeruzsálem evangélikus püspökének. És ki nem ismerné Trebitsch Ignácot, aki Pakson látott napvilágot, jámbor böjtölő böche: volt valamikor, hogy anglikánus lelkész, angol képviselő, a Hitlerrel közeli komaságot tartó Kapp puccs sajtófőnöke, a kínai hadse-eg újjászervezője válják belőle és a végén meghuzódják egy buddhista klastom cellájában?

Fritz Heymann nyomába szegődött a zsidó kalandoroknak; tizenkét éven át bujta az archívumokat, hogy minél többet tudjon meg róluk. A kutatásait egyelőre egy 500 oldalas kötetben foglaltta meg, de igé-erősen: Ez csak a kezdet, folytatása következik. Tudós léteére olyan kitünő előadó, hogy a könyve mindenkinek szól, minden olvasót meg tud ragadni és a mondanivalója olyan érdekes, hogy lefoz minden kalandor és minden detektiv regényt. Esz-e sem vesszük, hogy komoly történelmet tanultunk. És ráadásul egy történelmi elmélettel is megismerkedtünk. Ezt az elméletet böics ökonomiával a könyve élére helyezte Heymann, nem lábatlankodik vele az egyes fejezetekben, nem bontja meg az előadásával a kalandor-jai élettörténetének ideg-iesztő menétét.

A zsidók passzív eleme voltak 60 nemzedeken át a történelemnek — így szól a Heymann elmélete. Türetk és vártak a megváltásra. Azokból, akik nem képesek várakozni, akik osekedni akartak, tobo zódik a kalandorok serege. Nem voltak mintaszerű legények. (Ez nem újság. Dávid mellé is azok álltak, akiknek nyomta valami a kedélyét, vagy éppenséggel a lelkiismeretét.) Akadt, aki a zsidókat próbálta megmozgatni. A legtöbbje azonban ott ke-esi a lendülete, a testi vagy a lelki aktivitása számára az é-ényésülést, ahol a rezignáció még nem lett urá a lelkek felett: tul a gettón. De ha a zsidók léte megint normalizálódnék, ha visszatérnének a nagystílű politikához, 16 millió zsidó politikájához, akkor a kalandoroknak hely jutna a zsidóság kebelében. És akkor nem lennének többé kalandorok: Hős lenne a nevük...

A zsidó kalandorok so'sát Antonius, rex Portugalliae nyitja meg a Heymann könyvében. Zsidó anya és egy királyfi gyermeke. Meg is koronázták. A szá-mazása miatt és mert főképpen a maranusok támogatták, zsidókirálynak (El rey judeo) csufolta ellenfele, II. Filóp spanyol király. Az angol meg a francia politika eszközüvé süllyedt a menekülés után, de élete végéig királyi udvart tartott, zsidó feleségének két fia Portugália hercegének nevezte magát és sok galibát okoz a spanyoloknak. Az egyik, Don Manoel, a hollandusok nemzeti hősnéne, orániai Vilmosnak veje.

Antonius is érdekesebb alak az a maranus nagyur, aki a „zsidó király” politikájának szellemi és anyagi mozgótoja. Mendes da Costa, Alvaro, — később, amikor visszatér nyiltan is a zsidósághoz Salamon ben Jais — a neve. Epp olyan nagy ur Portugáliában. — a neve. Angliában, vagy később a szultán árnyékában, amikor Metilli hercege a címe. Az ő kezében — ez a kéz óriási vagyon felett rendelkezik, India gyémántjaitól Amerika kincseitől, a nagy törökbirodalom adóügyeitől az angol meg a francia pénzügyekig mindent keményen összemarkol — futnak össze

a világszerte szétszórót maranusok szervezeteinek szála. A francia udvarhoz ő egyengeti Antonius utját, Angliában a bakó kezére juttatott Docto. Ruy Lopez, a Velencei Kalmár modelje, aki sógora egyébként, ajánlja nevében Erzsébet királynő kezébe a földönfutó portugál királyt. Mendes da Costa azonban reápolitikus. Csinyjával bának a pénzzel; csak annyit csöppentget belőle Antonius iyrukas ma-kába, amennyit a józanul megbírált kilátásokkal arányosnak tart. Don Antonionak persze több, esetleg az egész kéne. Űgyet keres (és talál), amivel megokolhatná, miétt kobozta el „alattvalójának” vagyonát és mert híjjával van a vég-ehajító hatalomnak, a szultántól szeretné a poroszlokat igénybe venni. Nem ingyen. Salamon herceg fele vagyonát nagykegyesen a magas portának kínálja. Sir Edward Barton, az angol követ, ezekben a tervezetéseken a segítő-társa. A hivatalos diplomatát ugyanis szörnyen bántja, hogy királynője közelebbi nek-szust tart „a zsidó templommal”, mint vele, hogy a diplomáciai posta Salamonhoz érkezik és csak az ő közvetítésével kerül el hozz.

Antonius vagyonmegkaparintó tervezése sikertelen marad és súlyos következményekkel jár: A maranusok faképnél hagyják. Aki zsidó testvére ellen ilyen lépésre képes, nem érdemel támogatást. Antonius áruló ezentul a szemükben. És még erősebben csoportosulnak Salamon herceg köré, aki olyan rendületlenül harcolt az inkvizíció s Filóp király ellen, aki megbo'sszulta megkínzott, máglyára hurcolt testvéreinek á-tatlan vétét, aki diplomáciával és gazdasági sakhuzásai-

val mély és gyógyíthatatlan sebeket ejtett Spanyolországban.

Heymann könyvének névadó hőse Heinrich Heine nagypapjának testvére. Simon von Geldern, aki módos gavallér, Pompadour és az angol királyi udvar vendége, Hadik grófnál vadászik Erdélyben, a nagyszebeni püspöki palotában száll meg ismételtlen és buzgó művelője mindenféle szerencsésjátéknak. De hébe-hóba előveszi a felsz, felkísért benne a szülői ház és a jesivák hitbuzgósága, ilyenkor a gondosan vezetett kiadási listája díszkrét költségei mellé meaculpás hangulatban jegyzi oda: Ich habe gesündigt und bereue, ich werde es nie wieder tun! De az is meg-esis, hogy tartós az efféle hangulata, hogy évekre elfoglalja a lelkét. Ezekben a borongós hangulatu esztendőkbén válik aztán szentföldi zárandok, majd „mesulach” belőle. De egyre visszaesik a bűneibe. Ilyenkor Pá-lázs leghírhedtebb asszonyszemélyénél kvártélyozza be magát, Casanova kellős szomszédságában él, vidáman makaózik és több gondja van a nyakkendője bogjával, meg a harisnyája színével, mint a lelkiüdvösségével. Tróember is, már mozog benne valamicske az unokaöccse zsenilitásából, amint hogy a kópéságából sok öröklődött át a nagy költőre, s hozzá hasonlóan Simon von Geldern nagy szerelmese az enciklopaedisták eszméinek: a könyvek állandóan ott húzódnak meg az utiládájában, amelynek főtartalma azonban a kabbalista iradalom. Ennek kézírataival és kiadványaival seftel; ha a kártya rosszul esz, efféle üzletekből tengeti az életét. A legszebb középkori Haggada-kézirat, a híres düsseldorfi illusztrált pészachi liturgiás könyv, amely máma vagonterő muzeális é-ték, szintén a Simon von Geldern kezén ment át. Az ő hagyatékából származik.

Eddig a Dávid Kaufmann kutatásai alapján az a tévhit volt elterjedve, hogy Geldern 54 éves korában vegyezte be kalandos életpályá-

ját és pedig valamelyik utszéli á-okban és koldusszegényen. Heymann, akinek hasonlítottatlanul több forrás állott a rendelkezésére, máskép és jobban tudja. Még egy félemleröltön át tapodta, ugymond, ezt a sárgolyóbist, még pedig vidáman és egy német fejedelem címekekkel ékesített kabbalista házisz-dajaként. Hogy a „mesulachból” miképpen vált egy félkötya szabadkőműves rend (az akkori Németország vezetőemberei egyesültek benne) központi egységé és hogyan járta és járatta velük a bolondját három országban keresztül: bonyodalmas és hosszú történet. Lehetetlen itt sebtében elmondani. Tessék, ha érdeklí Önöket — és nem tudom elkép-zelni, hogy ne érdekelne — a Heymann könyvét elővenni. Csak annyit még, hogy a vén kópé komoly munkát is végzett életének ebben a befejező ko:szakában. Tanácsadója, utbaigazítója, kutforrása volt ama híres Grégorie abbének, aki a franciaország zsidó emancipációjának, az első eu-ópai zsidó egyenjogusításnak legkimagaslóbb előharcosa, aki írásban és szóban, pályakoszoruzott könyvével és konventbéli felszólalásaival egyképpen harcolt, mégpedig böicsen, lelkesen a zsidók felvételeért a francia nemzet kebelébe. És köztudomású, hogy a francia emancipáció volt az alapja és a mintaképe a többi országokbeli egyenjogusításnak. Tehát a kalandor von Geldernnek köszönhetjük, — no, nem egészen, de minden bizonylan bizonyos fokig — ha ma hazánkban teljes jogy — (no, nem egészen, de bizonyos fokig!) — polgárai vagyunk.

Ez a csodálatos összefüggés egy kalandor élete és a zsidó sors között szintén alátá-maszolja a Heymann me-észinek látszó elméletét, hogy az „umach semó” átka nem egészen helyénvaló ezekkel a gettóból megugrott kalandorokkal szemben. Helyet kell számukra szorítani, ha mindjárt kicsiny zugot is, a zsidó történelemben, mert nem éppen a leg-értéktelebb tagjai a zsidó népnek. (g. s.)

Kipellengéreztek egy szász céget, mert zsidó ügyvéd védte adóügyi tárgyalásán

Továbbra is szünet nélküli izgat a szász sajtó

Sibiu, november 24. A mult héten la-punk egyik számában bővebben foglalkoztunk a romániai német hitleristáknak a romániai zsidóság elleni izgatásaival és a zsidóság ellen való bojtokra való uszításaival. Szóvá tettük, hogy a hitlerista sajtó szüntelen izgatásaira és durva támadásaira eddig eredménytelenül hívtuk fel a szászok vezetőinek figyelmét és bejelentettük, hogy e kérdést a jövőben napirenden tartva, további izgatások esetén, mi is, úgy mint ők, gazdasági védőeszközöket fogunk igénybe venni. A hitlerista sajtó néhány napi termékeiből, a következőkben adunk néhány szemelvényt.

Kipellengérezett szász cég

A brassói Deutsche Tageszeitung többek közt a következőkben emlékszik meg egy ottani szász cégről:

„Teljesen megbízható forrásból közlik velünk, hogy f. hó 10-én, az itteni tábla egy számú tanácsánál, a brassói Hiemesch Vilmos könyvkereskedő cég adóügyét, Herscu Smirer zsidó ügyvéd képviselte. Nevezett zsidó ügyvéd három évvel ezelőtt „vándorolt” Moldovából ide Brassóba. Ezen mélyen megszegényítő eset, amelyért a cég idősebb főnöke, Emil Hiemesch felelős, annál felháborítóbb, mert nem ez az első eset, amikor a Hiemesch-féle könyvkereskedést ez a zsidó képviselte.”

Korlatoltoknak nevezte a hitleri újság a románokat

A szebeni Süd-Ost, a német néptanács hivatalos lapja, egy a kisebbségi kérdéssel foglalkozó cikkében a következőket is írja:

„Vigyorgó káröröm előszeretetével és — már meg kell mondjuk — csökönös korlátoltsággal mindig a német példát állítják elénk román részről. De eltekintve attól, hogy Romániát Németországhoz viszonyítva, igen nagy számú kisebbségek lakják, a német védelmi törvények csak a Harmadik Birodalom zsidói ellen alkottattak, akik magukat nem is alkraják kisebbségnek vallni és akiknek évszázados törekvése csak az, hogy az államok összes építő ereit aláássák és megfertőzzék.”

Iorga, a zsidók és a szászok

A Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt meg van sértve, hogy a zsidókkal egy fa-

zékba kerül és a következőket írja többek között:

„Csak azt kérdezzük magunktól, hogy Iorga taner miért tartja helyesnek a román népet oly éles ellenéttébe hozni az ország összes nemromán lakóival és e román tudós miért dobja egy fazékba a zsidókat és keresztényeket, németeket és oroszokat és ezeket mind azzal vádolja, hogy mindnyáján mindig Románia ellenségei maradnak.”

Ismeretes azonban, hogy közben Iorga

tanár, valódi iorgai következetességgel kibékült a szászokkal és róluk megbízhatósági bizonyítványt állított ki.

Ahogy a hitleristák a palesztinai helyzetet megítélik

A Deutsche Tageszeitung a palesztinai országépítéssel foglalkozva és az arabok-ért krokodilus könynyeket ejtve, hosszú cikkében a következőket is írja:

„A zsidók nem is gondoltak arra, hogy Palesztinában mezőgazdasági telepítéseket létesítsenek. Az arabok földbirtokainak egy részét megvásárolták és továbbra is a városokban maradtak, ahol a szünni nem akaró bevándorlás zavarában tovább üzték üzleteiket. Később kiderült, hogy a zsidók mint mezőgazdák, teljesen alkalmatlanok és egy rövid időmezzo után a falukban, megint a városokba özönlöttek, ahol kalmár szellemükben továbbra is kiélhették magukat. Az 1936-os nagy arab felkelést a zsidó provokálás robbantotta ki.”

<p>Select Muzgó</p> <p>Rabszolga-hajó</p> <p>izgalmas kalandorfilm, szenzációs rendezéssel, főszerepekben: WARNER BAXTER, WALLACE BEERY, ELISABETH ALLAN, MICKEY ROONEY (A Szentiván-éji álom Puckja.)</p>	<p>Uránia Muzgó</p> <p>Diákszerelmem</p> <p>Robert Taylor, Janet Gaynor</p> <p>kiváló művészpár legújabb filmje az amerikai diákok életéből.</p>
--	---

Leváltják Litvinovot is?

Potemkin lesz az új külügyi népbiztos. Szesadenkot nevezték ki hadügyi segédnépbiztossá

Moszkva, november 24. (Radó). Szesadenkot kinevezték hadügyi segédnépbiztossá. Szesadenko eddig a kiewi katonai kerület tanácsosa volt. Valószínűnek tartják, hogy ő fogja átvenni a vörös hadse-eg politikai vezetését, ami egyet jelentene a néhány héttel ezelőtt az öngyilkos Gamarink helyére állított Szmimov eltávolításával. Az utolsó hat hónap leforgása alatt Tukacsevszki, Gamarink, O'lov és Szmimov után ez esetben az ötödik helyettes népbiztos kinevezésére kerülne sor.

Egyidejűleg a Tass jelenti, hogy a népbiztosok tanácsa elhatározta a gazdasági tanács felállítását, aminek elnöke a népbiztosok

tanácsának elnöke lesz. A gazdasági tanács hivatott lesz a nemzetgazdaságra vonatkozó kérdésekkel foglalkozni.

Moszkvai politikai körökben hire jár, hogy Litvinov külügyi népbiztos állásáról rövidesen lemond. Helyét hir sze-ínt Potemkin párizsi szovjet nagykövet foglalja el.

— Gyomor- és bélhuzut, e'os bomlási és e'jedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomor-savtúltengés a természetes „Ferenc József” kesertiviz használata által — regelenként felkeléskor egy pohárral véve — igen gyakran rövidesen megszűnnek. Ké'dezze meg orvosát.

Uj vendéglő és bodega Nagyváradon!

Schwartz Sámuel volt valea lui mihai vasuti vendéglős és büffés קשר ארטה. vendéglőse és bodegája a Nicolae Iorga (Zöldfa u.) 14. sz. alatt. Elsőrangú konyha! Nagyon olcsó árak! Utazóknak kedvezmény!

y keres-állalat volt töje, zezetve, elsőrendű kereseres komoly eleleteket Ajánlatokat „Repre- jellegére a kiadóba.

mokrácia éppen ezért annak, hogy a fasiz-ésekben hatalmi szótország semmiesetre gykori gyarmati bír- csak újra ráfizetne, nokba akarna beha- zsákmányolja azokat at, amire szüksege természetesen joga bbi európai országok- nyersanyaggal, de ezt zzi megállapodásokkal rácia barátai ezt a követelik, mert nyil- egyensúlyozott Né- a mai rendszer ter- aságait.

UJI on 14-93.

dől el a?

ni bankellen doni tudósítója táv- melyek szerint heges tervet fog be- nézve. Az angol stina-mandátum ké- újabb interpretála- azonban lényege-

áll, amelyhez hason- diplomácia történeté- k, hogy a zsidóknak áll egy az arabok- rrettel. Ezt azonban mahon és Sir Ronald A zsidók érthetlele- eseményekkel szem- megfenyítették őket. an tovább haladt és i. Minden hónapban a zsidó és az angol atlan kötöttség. Mi kötni az arabokkal. kell állania a tör- esztina nagy jelen- számára, semhogy egy belső konflikt-

Brande. „A sikeres Az angol-amerikai Somerset Maug- a nagy író legna- füzve 224 lei, kötv- Postán utánvéttel- egyen jegyzték.

חן כרטה.

Lemond a Negrin-kormány?

Az új kormány fegyverszüneti tárgyalásokat kezd Salamancával?

Párizs, november 24. Hír szerint a Negrin-kormány rövidesen lemond és helyét egy új

NEGRIN

kormányt adja át, amely fegyverszüneti tárgyalásokat kezd a salamancai kormánnyal. Az új köztársasági kormány élére valószínűleg Po-tella Valadares kerül. Egyéb-ként Londonból jelentik, hogy az angol kormány nem szándékszik válaszolni a valenciai kormányra a titkosító jegyzékére, hogy miért nevezett ki Burgosba angol megbízottat. A köztársaságiak megnyugtatósára London ugyanakkor a barcelonai angol ügyvivőt követi rang-ra emelte.

A nemzetiek salamancai közleménye szerint 18 gépből álló raj, Tardets francia város irányából jövet, bombázta Rioját, amely a front mögött fekszik és több védtelen polgárember halálát okozta.

Egyidejűleg a köztársaságiak barcelonai közleménye rámutat arra, hogy válaszul Benicarlo, Alcaniz és Bujaraloz városoknak a nemzetiek által való bombázására, a kormány repülői tegnap bombázták a jacaí, puentei, caparrosi és tudelai (Aragón tartomány) katonai célpontokat.

Az angol alsóház megszavazta a bányák kisajátítását

LONDON, november 24. (Rador.) Az alsóház második olvasásában 301 szavazattal 139 ellenében elfogadta a bányák kisajátítására vonatkozó javaslatot, amely 1942-ben lép életbe. Sir John Simon értékre adta, hogy a kormány kölcsönt fog kibocsátani a 66,450.000 font-sterling kisajátítási összeg fedezésére.

A csuklyásszervezet leleplezése után Oriási kémiszervezetet lepleztek le Franciaországban

Dormoy: „Nagyon jó fogást csináltunk és fogunk még csinálni”

Párizs, november 24. A belügyminisztérium hivatalos közlést tett közre a most leleplezett összeesküvésről. Eszerint a rendbiztonsági hivatalok és a rendőrség hetek óta nyomoztak, hatalmas mennyiségű bel- és külföldi gyártmányú fegyvert és hadianyagot foglaltak le, s ezenkívül számos letartóztatást eszközöltek. A csuklyásszervezet egész vezérkarával, iródaival, egészségügyi szolgálattal, hadosztályokkal, ezredekkel, stb. való beosztással rendelkezett. Valóságos háborús jelleggel bírt az alakulat, amelynek okmánytárából kiderült, hogy a köztársasági rendszer megbuktatására és a monarchikus parancsuralmi rendszer megvalósítására törekedtek. A bűnösökkel szemben a fennálló törvények teljes szigorával fognak eljárni.

Mint utabban jelentik Párizsból, a tegnap este kiadott sajtóközleményt valószínűleg ma újabb adatokkal fogják kiegészíteni.

Egyébként az államtanács a behelyezett leleplezés után elhatározta a vizsgálat további folytatását, amit az egész ország területére kiterjesztenek. Dormoy belügyminiszter az ülés végén a várakozó újságírók előtt kijelentette, hogy a köztársaság nem fog vesztélyben, de néhány nagyon jó fogást csináltak és fogunk még csinálni.

Ugyanakkor jelentik San Louisból, hogy a

rendőrség egy bel- és külföldi alattvalókból álló nagy kémiszervezetet is leleplezett. Ennek ügyében teljes erővel folyik a vizsgálata és már is számos letartóztatás történt.

Újabb jelentés szerint a saint-louisi rendőrség folytatja a nyomozást a Huningue kémkedési ügyben. A banda vezetője Dengler német alattvaló, a második vádlott svájci állampolgárnak adja ki magát, de igazi honossága még kiderítetlen. Dengler megpróbált egy volt francia kémügynököt saját szolgálatába állítani, de az jelentést tett a hatóságoknak. Az ügynek 9 vádlottja van.

MI MÁST NEM VESZUNK!
mondják az orvosok és a hozzátérők, mint a Brilliant és Luxus

tehát a legfinomabbat és legmegbízhatóbbat

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR R.T. · BUCURESTI · TG. MUREŞ
TERVEZÉSÉBEN
KIVÁNTA MEGBIZOTTUNK FELKERESI

KÖZGAZDASÁG

Az egyenesadóból és a fogyasztási illetékekből származó jövedelmek növelésének módját tanulmányozza a pénzügyminisztérium

Állítólag leszállítják a földadót és a kisebb városi ingatlanok adóját. Megszüntetik az állami tisztviselők áldozati adóját?

Különböző hírek érkeznek a kormány által terbe vett újabb „adóreformokról”. Ma, a választási agitáció küszöbén, igazán nem lehet tudni, hogy ezekből a hírekből mennyi a valóság és mennyi a kortesfogás. Így az hírek, hogy a pénzügyminisztérium a földadó, helyesebben a falvak által fizetett adók teljes megszüntetését akarta bevezetni, azonban mivel ez keresztülvihetetlen volt, úgy határozott, hogy a mezőgazdasági ingatlanok adóját csökkenteni fogja. Ugyancsak redukálnák a kisebb városi ingatlanok adóját is.

Az állami tisztviselőkkel szemben azt hangoztatja a választások előtt álló kormány, hogy az 1933 február havában életbeléptetett 10 és 12,5 százalékos áldozati adókat meg-

szünteti és így visszaállítja az 1932 évi tisztviselői fizetéseket.

Több hitelt érdemlnek ezzel szemben azok a jelentések, amelyek szerint a kormány a jövő költségvetési év folyamán súlyos, újonnan vállalt külföldi fizetést köteleztesse, amit kell teljesítenie. Ezeknek fedezésére nem akar újabb adókat és illetékeket életbe lépíteni a kormány, mivel úgy hiszi, hogy a jelenlegi adózási rendszer lelkiismeretesebb alkalmazása a szükséges bevételi többletet teljesen fedezni fogja. A pénzügyminisztérium már meg is kezdte annak tanulmányozását, hogy miként lehetne az egyenes adókból és a fogyasztási illetékekből származó kincstári jövedelmeket a szükségletnek megfelelően emelni.

Megnehezítette a magyar kormány az erdélyi almabehozatalt

Budapestről jelentik: Az erdélyi almabehozatal körül a multban súlyos panaszok merültek fel. A behozatali engedélyeket azok az erdélyi magyar földbirtokok kapták, akik bejelentették, hogy exportra váró almafeleslegekkel rendelkeznek. Hamarosan kiderült azonban, hogy a behozatalt nem azok bonyolítják le, akik az engedélyt kapták, és — az alma jócskát nem onnan jött, ahol az erdélyi gyümölcstermelők birtokai vannak. A visszaélések megakadályozása érdekében az újabb erdélyi almabehozatali kontingens szétosztásánál előlítették, hogy erdélyi birtokok csak azokról az államokról szállíthatják a behozatali engedélyekben megjelölt almát, amelyek birtokuk igazolható feladó-állomása is. Ez az intézkedés alaposan megnehezítette az erdélyi almabehozatalt.

üzembe helyeztek, ugyanis eddig csak kisebb szél és vízierővel hajtott paraszthalmok működtek, amelyeknek üzeme az időjárás szeszélyeinek volt kitéve. Rövidesen a cég olajprést is üzembe helyez.

Bognár és Szántó Rt. Cluj cégjegyzési bejegyzéséről közölt híreinkbe tévedés csuszott be. A vállalat igazgatósági tagjai közül csak a korábbi főosztályos csoport képviselőit töröltették. A vállalat igazgatósági tagjai a következők: Dr. Fabius Stefan, Pálfy László, Szántó Miklós, Blumenfeld Gábor, Princez Lajos és Emil D. Macelariu.

Tizenegyezer vagon terményt vásárol Németország Magyarországtól

Budapestről jelentik: Darányi és Kánya berlini tartózkodása alatt nagyjelentőségű gazdasági tárgyalások a is sor kerül. E célból Marschall Ferenc földművelésügyi államtitkár vezetésével szakértők utaznak a német fővárosba. A magyar-német gazdasági tárgyalások előterében a németországi terményexport kérdése fog állni. Erre nézve, mint értesülünk, már bizonyos előkészítő tárgyalások is folytak, amelyeknek alapján most már csak a terményexport keretének végleges megállapításáról lesz szó. A kiszivárgott hírek szerint a berlini tárgyalások során 2500 vagon buza, 1200 vagon rozs és 7500 vagon tengeri exporjtja a nézve fognak a két ország delegációi megállapodást létesíteni. Ezenkívül még újabb magfélék kivitelére nézve is megállapodások történnek. E küszöbön lévő németországi terményexport jelentősége legjobban abból tűnik ki, hogy 25-30 millió pengő értékű magyar termények kiviteléről lesz a jövőheti berlini magyar-német gazdasági tárgyalásokon szó.

Uzlet

A nyersanyagamat tőzsdéken beállott áresés a romániai pamutfeldolgozó üzemeket is árak revíziójára készítette. A bucaresti Colentina, amely a Coddington & Lamb Ltd. érdekeltségében működik, a vászonművek árát méterenként 75 banival, a sifonárakat pedig 1 lejjel redukálta. Általában véve a hazai vászonárnyak 4-5 százalékkal csökkentették árakat és általános meggyőződés szerint további áresés várható.

A Nagy Gábor örökösök tulajdonát képező kolozsvári Cal. Peleaucului ingatlan komplexum megvételére 8,700,000 lejes áron opciós szerződést kötött egy érdekcsoport. A szerződés e hó 15-én járt le és azt november 25-ig meghosszabbították. Az opció Ing. Agr. Joan Dimoftache nevére szől. A parcellázás finanszírozására vonatkozó tárgyalások több tőkes csoporttal folyamatban vannak és amennyiben nem vezetnek eredményre, a Nagy Gábor örökösök saját rezsiben fogják a parcellázást lebonyolítani.

A textilárak árgulásától általános statisztikát állított fel egyik bucaresti gazdasági napilap. A statisztika szerint — az 1912 évi árakat 100-nak véve — 1936 december havában 5175 volt a textilárak indexszáma. Ez a szám 1937 áprilisban 5188-ra, májusban 5258-ra és júniusban 7110-re emelkedett.

Schenker & Co. nemzetközi szállítási vállalat Bucaresti e hó 26-án rk. közgyűlést tart 20 millió lej alaptőkéjének 30 millió lejre való felemelésére.

A kolozsvári római katolikus egyházközségi választmány felhatalmazást kapott, hogy a kolozsvári Piața Unirii 21 számú volt Gergely Ferencnével emeletes házát eladás útján értékesítse.

Máramaroszigeten a Bratianu ucca 23 sz. alatt mindennemű terménytől műmalom létesült „Medigago Primul” stabiliment de macinat si zdrobit néven, amelynek bejegyzett tulajdonosa I. Borsá és Schreter Dávid. Ez az első műmalom, amelyet Szigeten

Chamberlain látog

Chautemps ellog Oriási sz

Németország és Csehszlo

LONDON, no és Delbost, hogy m az időszerű világyalásnak kérd és a távolkeleti Chamberlain és gassanak el e hé sák a nemzetközi ba, illetékes körö niszterelnök elhat zák Halifax lord Chautemps eddig Temps minisztere Chamberlain, Eda kerül sor.

Milyen kö a H

London, november 24 meghívásának híret hozták az összes lap szűzöt a francia min sának hírt kapcsolat németországi utjával. éan azt állítja, hogy a Halifax utja előtt isme lap tudni véli, hogy N következők:

1. Németország kész vetésbe azzal a feltét kománynak a megtorl

DEL

zét vegyek revizio minden kapcsolatot bkeszerződésnek között re és szankciókra v semmissétek meg, a k pontokat változtassák el Olaszország etiópia

2. Nagy-Britanniána csehszlovák államnak lam mintájára való á

3. Köteleznie kell m semmilyen diplomáciai, nai segélyt Ausztriána

4. Németország köv veti fel a gyarmati amennyiben Anglia a zettséget vállal olyir fogja gyarmatainak idő lejártá után. Néme tengerészeti, vagy kat síteni volt gyarmatain

5. Németország ígé minden lehető elkö elnyreállítás érdekében

A lap rámutat arra many nem vállalt sen ezen feltételek elfog sabb vizsgálat alapjá hánoknak látszanak.

Javaslatokból kitűnik, Németország csel akar magának bizt és Csehszlovákiában.

ÁG

etékekből
módját

rium

anak adóját.
át?

az 1932 évi tiszt.

ezzel szemben azok
int a kormányznak
folyamán súlyos
zetést kötelezték.
nek fedezésére nem
etéseket életbelép.
nyugy hiszi, hogy a
r belkiismeretesebb
bevételei többlet
A pénzügyminiszte
annak tanulmá
hetne az egyenes
illetékekből szár
et a szükségletnek

s eddig csak ka
hajtott parasztnal.
sk üzeme az idő
rtéve. Rövidesen a
lyez.

uj cégjegyzési be
be tévedés csuszott
tagjai közül csak
sportot képviselőit
szegatósági tagjai a
efán, Pálfy László,
eld Gábor, Princz

on terményt ág Magyar- ol

rányi és Kánya ber
gyjelentőségű gaz
or kerül. E célból
relésügyi államtit
k utaznak a német
at gazdasági tár
etországi termény
erre nézve, mint
előkészítő tárgyalá
ek alapján most
kereteknek végleg
szó. A kiszivárgott
tárgyalások során
ragon rozs és 7500
hézve fognak a két
llapodást létesíteni.
magfélék kivételére
btéennek. E küszö
ényexport jelentő
ki, hogy 25-30
var termények ki
berlini magya-né
on szó.

erdőségek ügye a
tizetek legnagyobb
ezdte meg az el-
stábla. A Groedel
jedésül erdőségei a
e Sus község há-
ségekre a Groedel
tozás előtt arány-
a közbi tokossági
statlan hányadát
rdőségeknek a ki-
izben megkísérlek
y évben az akko-
itermelési munkát
Az agrárkiszajáti-
s község javára
títását mondták
tában is kiszajáti-
nére. A Groedel
thé-e kellett volna
kiszajátítani, azon-
y igazolványt mu-
y évben kiléptek a
kiszajátítást mind-
de Sus községet
cs időközben oly
a kérdéses 6000
határozatot a leg-
ság megsemmisít-
évében most került

Chamberlain és Eden londoni látogatásra hívták meg Chautempst és Delbost

Chautemps elfogadta a meghívást és hétfőre Londonba érkezik. Oriási szenzációt keltett Londonban a meghívás

Németország teljesen szabadkezet kér Ausztria és Csehszlovákia felé és egyeduralmat igényel a Népszövetségben

LONDON, november 24. Chamberlain és Eden meghívták Chautempst és Delbost, hogy a jövő hét folyamán látogassanak el Londonba megtárgyalni az időszerű világpolitikai kérdéseket. A lapok szerint Halifax berlini tárgyalásainak kérdései, a német gyarmatkövetelések, továbbá a spanyol kérdés és a távolkeleti helyzet kerülnek megbeszélésre. Londonban megerősítik, hogy Chamberlain és Eden tegnap este felkérték Chautempst és Delbost, látogassanak el a hét végén vagy jövő hónap elején Londonba, hogy megvitassák a nemzetközi helyzet alakulását. Mivel a hír késő este érkezett Londonba, illetékes körök nem kommentálhatták azt, de mindenesetre az angol miniszterelnök elhatározását nagyon fontosnak minősítik és kapcsolatba hozzák Halifax lord németországi tárgyalásaival. Kiemelik, hogy Chamberlain és Chautemps eddig nem találkoztak egymással. Párizsi jelentés szerint Chautemps miniszterelnök elfogadta az angol kormány hétfőre szóló meghívását. Chamberlain, Eden, Chautemps és Delbos tanácskozására hétfőn és kedden kerül sor.

Milyen követeléseket állított fel Németország a Halifaxal való tárgyalásokon?

London, november 24. (Radór). Chautemps meghívásának hírért hatalmas címek alatt hozzák az összes lapok, amelyeknek szerkesztői a francia miniszterelnök látogatásának hírért kapcsolatba hozzák lord Halifax németországi utjával. A Manchester Guardian azt állítja, hogy a német igényeket még Halifax utja előtt ismertették Londonban. A lap tudni véli, hogy Németország kérései a következők:

1. Németország kész visszatérni a Népszövetségbe azzal a feltétellel, hogy az alapvetésnek a megtorlasokra vonatkozó ré-

tesen térni vissza Genfbe kíséző államai-
val és egyeduralmát igényelni a Népszö-
vetségben. Ezen feltételeknek Anglia ál-
tal való elfogadása elsősorban a francia-
angol viszony válságával járna, aljában
megrendené az angol-amerikai kapo-
sokat is és Anglia elszigetelésére
vezetne,

mert sokkal nagyobb mérvű fegyverkezési
programot igényelne, mint a jelenlegi. A
német barátság ennek ellenére sem lenne
biztosítva, mert csak egy erős és általános
európai rendszabályozás által védett Anglia
nyerheti el ezt a barátságot.

Chamberlain szakítani akar Ang-
lia eddigi szövetségi politikájával?

Londoni jelentés szerint a kormányzó párt
sajtója, amint azt az Eden-Litvinov össze-
tűzés óta sejteni lehetett, egyre élesebben

DELBOS

zöt vegyék revízió alá, szüntessenek meg
minden kapcsolatot a Népszövetség és a
békeszerződések között, a háborus felelősség-
re és szankciókra vonatkozó záradékokat
semmisítsék meg, a kisebbségekre vonatkozó
pontosított változtatásokat meg. Anglia ismerje
el Olaszország etiopiai felségjogait.

2. Nagy-Britanniának bele kell egyeznie a
csehszlovák államnak a svájci szövetségi ál-
lam mintájára való átszervezésébe.

3. Köteleznie kell magát, hogy nem nyújt
semmilyen diplomáciai, politikai, vagy kato-
nai segítséget Ausztriának.

4. Németország kötelezi magát, hogy nem
veti fel a gyarmati kérdést hat éven át,
amennyiben Anglia a maga részéről kötele-
zettséget vállal olyirányban, hogy segíteni
fogja gyarmatainak visszaszerzésében ezen
elő lejártá után. Németország nem fog hadi-
bengerezési, vagy katonai támpontokat léte-
síteni volt gyarmatain.

5. Németország ígéretet tesz arra, hogy
minden lehető elkövet a távolkeleti béke
gyeállítására érdekében.

A lap rámutat arra, hogy az angol kor-
mány nem vállalt semmilyen kötelezettséget
ezen feltételek elfogadására, amelyek alap-
osabb vizsgálat alapján teljesen elfogadhat-
atlanok látszanak. Megjegyzendő, hogy a
javaslatokból kitűnik, miszerint

Németország cselekvési szabadságot
akar magának biztosítani Ausztriában
és Csehszlovákiában. Célja továbbá győz-

EDEN

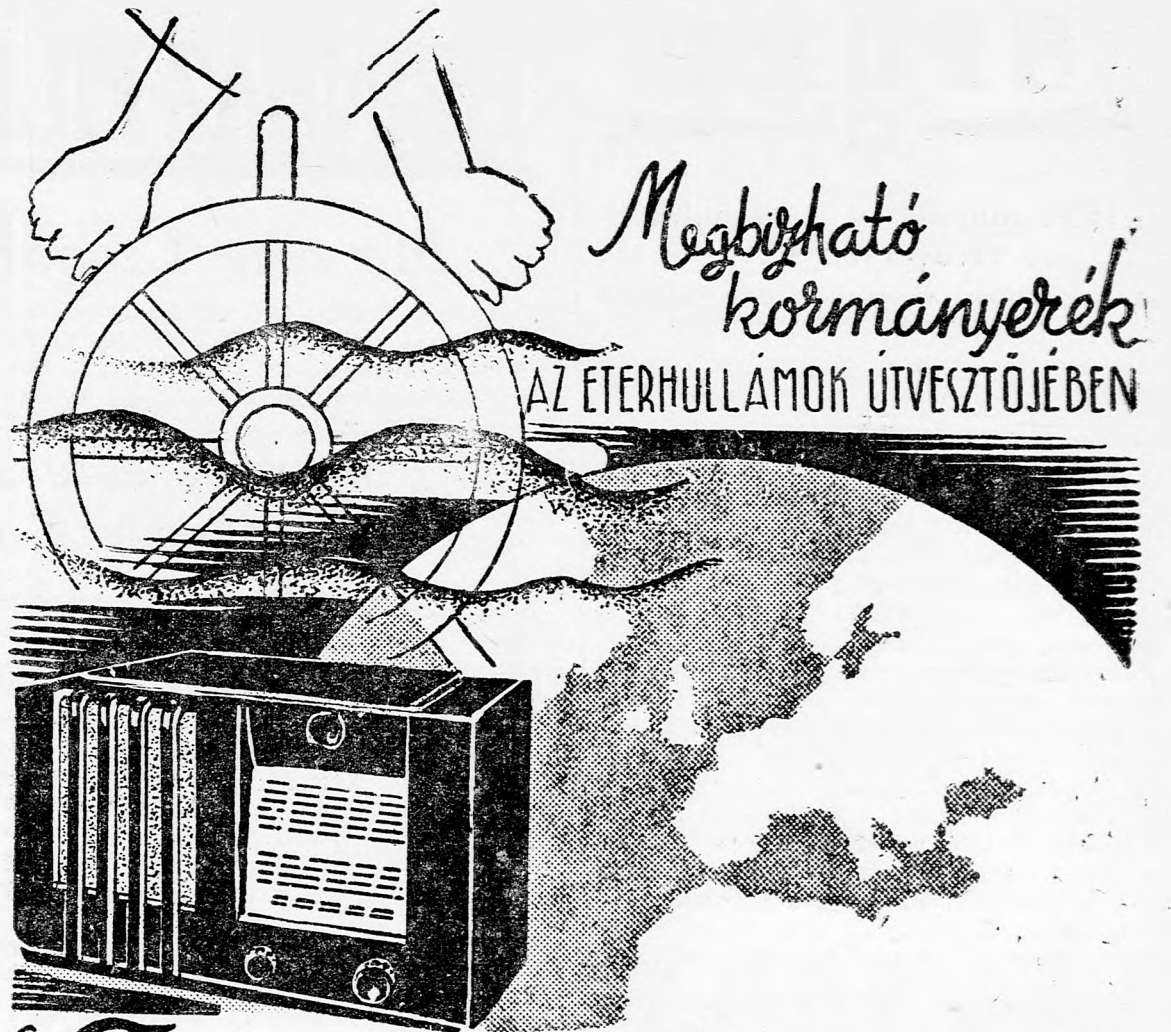
fordul Sztalin és az általa követett tisztoga-
tási módszerek ellen.

Az a mód — írja a Daily Telegraph —
ahogy Sztalin most a papság kiirtásába fo-
gott, nem jó ajánlólevél. Minden vonalon ha-
mis vádak és barbár módszerek. Hasonló
hangnemből irnak a mérsékelt középpárti
lapok is és ami a legfeltűnőbb, a munkás-
párti Daily Herald is nyíltan kimondja, hogy
az oroszországi állapotokról alkotott véle-
mény erős revízióra szorul. A semleges
Berlingske Tidende véleménye az, hogy

Nagy-Britannia külpolitikája fordul-
pont előtt áll és Chamberlain feltétlenül
szakítani akar az eddigi,
ha nem is baráti, de elnéző orosz irányú
politikájával.

Roosevelt a brüsszeli értekezlet
folytatását kívánja

Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt
előnk kijelentette, hogy a brüsszeli értekez-
letnek folytatnia kell a vizály rendezésére

Megbízható
kormányerek
AZ ÉTERHULLÁMOK ÚTVEZTŐJÉBEN

Standard

ARÁNYSOROZAT 1938

KIS HAVI RÉSZLETRE

RÁDIO

való erőfeszítéseit és a jövőbeni vizálykodá-
sok elhárítására hivatott lehetőségek kidol-
gozását. Amikor az első kísérlet nem jár
sikerrel, ujult erővel kell igyekezni elérni a
végső célt.

Chamberlain: „Semmiféle kötele-
zetséget nem vállalnak Berlinben“

Londoni jelentés szerint az alsóházban
Thurle munkaspárti képviselő kérdést in-
tézett Chamberlainhoz Halifax berlini lá-
togatásának eredményeiről. Chamberlain
kijelentette, hogy Halifax berlini látogató-
sa privát jellegű és nem hivatalos volt.

— Lord Halifax megbeszéléseinek bizal-
mas jellege volt és ezért nem várjanak tö-
lem részletesebb nyilatkozatokat, a megbe-
szélések jelenlegi állásáról.

A következő kérdésre válaszolva, Cham-

berlain ezeket mondotta:

— Azt akarom, hogy jól megértsék: a
sajtóban megjelent vélemények nemhogy
nem hivatalosak, de nagyon is bizonytala-
nok.

Henderson munkaspárti képviselő kér-
désére a következőket mondotta:

— Semmiféle kötelezettséget nem vál-
laltunk Berlinben. Természetesen a fran-
cia kormányt tájékoztattuk a megbeszé-
lések eredményeiről. Semmiféle kötelezett-
séget nem fogunk vállalni, mielőtt parla-
menti vitára alkalmat nem adnánk.

Végül Chamberlain bejelentette, hogy
Chautemps és Delbos francia miniszterel-
nök, illetve külügyminiszter elfogadta az
angol kormány meghívását és november
29—30-ra Londonba érkezik.

Borzalmas bombázópor hullott Kantonra

A japánok bejelentették a város további kiméltlen bombázását

London, november 24. (Radór). Kanton
városát ma délelőtt két ízben is bombázták
a japán repülők. A Reuter szerint többszáz
polgár esett áldozatul a bombáknak. A
Vörös Kereszt lázasan dolgozik és igyekszik
kiszabadítani a romok alól a sebesülteket.

A Kanton bombázó repülőket röpiratokat
is szórtak le és felszóltatták a lakosságot,
üresítse ki haladéktalanul a várost, mert ki-
mélet nélkül fogják tovább bombázni annak
minden részét.

A japánok egyidejű híradása szerint csapa-
taik elfoglalták Wushkinget. Valószínű, hogy
a japán erők Wuhu felé veszik útjukat, hogy
elszigeteljék Nankingot.

A DBN jelenti Shanghajból, hogy nagyobb
menekült csoport próbált ma délelőtt beha-
tolni a nemzetközi koncesszió rizsföldjeire.
Azonnali vendőri erőket vezényeltek ki, ame-
lyek gummibotokat voltak kénytelenek hasz-
nálni, hogy a tömeget szétszórják. Több szem-
ély megsebesült.

Tokió, november 24. (Radór). A lapok
szerint a japán kormány ellenzi azt a tervet,
hogy a nemzetközi bizottság javaslatára
Nankingban semleges sávot jelöljenek ki. Ez
megakadályozná a japán hadműveleteket. A
japán kormány kedvező fogadtatásban része-
síteni ezt a tervet, ha a nemharcolóknak
akarnának menedéket nyújtani, mint tették
Nantaóban a shanghaji polgári lakossággal.

Egyidejű tokiói jelentés szerint a Shinjiro
Yamamoto ellentengernagy ma délelőtt el-

indult Olaszországba, hogy megpróbálja meg-
győzni a katolikus köröket a bolsevista világ-
veszély tényéről. Az ellentengernagy nem-
csak Olaszországba, de más európai államok-
ba is ellátogat és igyekezni fog a kommu-
nista terjeszkedéssel megindokolni a japán-
kínai háborút.

A japán külügyminisztérium megbízottja
kijelentette, hogy törvényes szemponttól az
angol hatóságok nem kötelesek betiltani a
Kínának szóló fegyverszállítmányokat, de ez
barátságtalan gesztus Japánnal szemben.
Formális semlegességéről nem lehet szó, mi-
vel Japán és Kína között nincs hadállapot.

Freud: Bevezetés a pszichoanalízisbe, új
prop. kiadás, 470 lap, kötve 158 lei. Freud:
A mindennapi élet, 300 lap, kötve 124 lei
Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen
teljes ingyen jegyzéket Lepagétól, közölve,
mi érdekli.

Világesemények c. sorozatban. Demény „A
földközi tenger“ 27 lei. Követi: Hatvány: A
kínai kérdés 27 lei Lepagenál Cluj. Postán
utánvétellel. Kérje a Pantheon újdonságok in-
gyen teljes jegyzékét.

Coleus: Az egyszégytől az integrálig.
Művészeti humorai irt általános math. és
műveltségi könyv, 330 lap, füzve 215 lei,
kötve 271 lei Lepagenál Cluj. Postán után-
vétellel. Kérjen teljes újdonságjegyzékét.

SPORT

Miért maradt el a Haggibbor vívóversenye?

A vívószövetség elnöke az erdélyi egyesületek részére két kupát alapított

Cluj, novembr 24. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt hét vasárnapjára volt kitűzve a Haggibbor vívóversenye a Herczeg-kupáért, a versenyt azonban az utolsó pillanatban a kolozsvári vívókörtlet letiltotta. A Haggibbor vezetőségét annál kellemetlenebbül érintette a letiltás, minthogy a versenyre nevezettek egyrésze már Kolozsvárra érkezett.

A letiltást a szövetség különböző okokkal indokolta, többek között azzal, hogy a Haggibbor nem jelentette be idejében a versenyt, illetve azt a szövetség nem engedélyezte. Kiderült azonban, hogy annak idején a szövetség körlevélben fordult az erdélyi vívóegyesületekhez, amelyben kérte, jelentsék be versenyüket. Ennek a felhívásnak egyedül a Haggibbor tette eleget, amikor bejelentette a háromfordulós Herczeg-kupa versenyeket és egyidejűleg benyújtotta a kupaszabályokat, amit a szövetség az uzus szerint tudomásul vett.

Hogy a versenyt mégis letiltották, ez az egyik kolozsvári sportegyesület intrika-hadjárata és aknamunkájának tudható be, amely nem nézte jó szemmel, hogy a Haggibbor szokatlanul látogatott versenyyel kezdje a szezont akkor, amikor az illető egyesület vívói még formájuk kezdetén vannak, másrészt tartottak tőle, hogy pár hét múlva a szóbanforgó egyesület kiírásában rendezendő versenyen a vidéki versenyzők nem vesznek részt. Ezért a szóbanforgó egyesület elnöke és vívószakosztályának vezetője a tényeknek meg nem felelő indokok felhozásával a vívószövetség vezetőit félrevezették és így sikerült a letiltást kieszközölniök.

A Haggibbor vezetőségének közbelépésére sikerült a helyzetet tisztázni, ugyanannyira, hogy a szövetség részéről a verseny megrendezése elől az akadályok elhárultak. A Haggibbor vezetősége azonban a történet után alapos megfontolás tárgyává teszi, hogy hasonló körülmények között együttműködhet-e olyan társegyesületekkel, amelyek a sport általános érdekeit és a minimális sportmórárt nélkülözhető módon kicsinyes klubszempontokból okoznak kárt Erdély és a város vívósportéletének. A Haggibbor központi vezetőségének felelős tagjai részéről olyan vélemény is elhangzott, hogy arra való tekintettel, miszerint a szövetség vezetősége hagyta magát félrevezetni és az egyesület vezetőségének megkérdőjezése nélkül tiltotta le a versenyt, a Haggibbor vonuljon vissza a város vívósportéletétől és csak a zsidó sportegyesületek közötti vívóversenyeken és házi versenyeken fejtsse ki sporttevékenységét.

Mindenesetre a Haggibbor a kérdésben még nem hozta meg véleges döntését, ez azonban a közeli napokra várható.

Erdélyi kupákat alapított az országos vívószövetség elnöke

A Romániai Vívószövetség elnöke, Caranfil méltányolva Erdély fejlett vívó sportéletét, két kupát alapított erdélyi egyesületek részére, amelyért négyes csapatok fognak küzdeni. A Caranfil-kupa tor- és kardcsapatverseny kiírására a közeljövőben fog sor kerülni. A versenyeket Kolozsváron rendezik.

Hat hónapra tiltották le a Phönix vezetőjét bántalmazó Olimpia-játékosok

Bucuresti, november 24. (Az Uj Kelet tud.) A labdarúgószövetség fegyelmi tanácsa tegnapi ülésén foglalkozott a pár hét előtt Nagybanján lejátszott Phönix-Olimpia mérkőzés szünetében történt incidenssel. A vonatkozó mérkőzés szünetében ugyanis Jovicin, az Olimpia játékosa ököllel bántalmazta Róth Zoltánt, a Phönix ügyvezető elnökét. A fegyelmi bizottság példás büntetésben részesítette a brutális játékosot, amennyiben játékjogát hat hónapra felfüggesztette.

A szatmári Olimpia verekedő játékosára azonban még újabb büntetés is vár, mint-hogy Róth Zoltán polgári bírósághoz is fordult a sportéletben szokatlan inzultus miatt.

Bucuresti sportkörökben azt tevezik, hogy a Román Kupa nyolcas elődöntőinek néhány mérkőzését dec. 5-én játsszák le, amikor is a válogatott csapat kairói mérkőzése miatt szünetel a bajnoki küzdelem. Természetesen csak olyan csapatokról lehet szó, amelyek a válogatottba nem adnak játékosot.

BZINHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Ma este Czopán Flóri jubileuma

Bensőséges ünnepe lesz ma este a színház-nak. Czopán Flórinak, a kitünő komikának 30 éves színészi jubileuma fog lezajlani. Előadás előtt a nyílt színen ünneplik Czopán

Flórit s az ünneplés után kezdetét veszi az Erettségi előadása, amelyben az ünneplést sok-szor játszott és legjobban kedvelt szerepét, Szalkay nagyságát alakítja.

Pénteken este A roninok kincse a szerző jelenlétében

Ünnepi előadás keretében mutatja be pénteken este a színház Kállay Miklós, a nagy sikert aratott japán tárgyú színművét, A roninok kincseit. A péntéki bemutató előadásnak külön érdekessége lesz, hogy azon jelen lesz maga az illusztris szerző is.

Hónapok óta készül a színház A roninok kincse bemutatására és az utolsó főpróbákból ítélve, olyan előadásban lesz része városunk közönségének, amilyen hosszú évek óta nem volt színpadunkon. Eredeti japán darab

A roninok kincse és az itteni előadás minden tekintetben magán fogja viselni ennek minden jellegzetességét. Gyönyörű, új díszletek készültek a darabhoz és rengeteg új, színpompás kosztüm fogja tarkítani, élnékíteni a darabot.

A mostani keleti helyzet, amely világszerte ismert érdekes aktualitást ad a darabnak, hiszen A roninok kincse éppen a japán nép harcias szellemébe enged izgalmasan mély bepillantást.

A SZÍNHÁZ HETI MUSORA:

Csütörtök fél 9: Erettségi. (Czopán Flóri színészi működésének harmincadik évfordulóján. Előadás előtt a jubilans üdvözlése a nyílt színpadon. Főszereplők: Czopán Flóri, Fényes Alice, Harmath Jolán, V. Hegyi Lili, Paál Magda, Mészáros Béla, Tóth Elek, Tompa Sándor, Szabados Árpád, Csóka József, Nagy István, Lantos Béla, stb.)

Péntek fél 9: A roninok kincse. (Kállay Miklós világhírű japán tárgyú színműve, zenével. Várhelyi Ziegler Emil eredeti japán stílus díszleteivel, ragyogó új kosztümökkel. Rendező: Szabados Árpád. Vezényel: Schreiber Alajos. A baletet Tebán János tanította be. Főszereplők: Fényes Alice, Mária Eva, Paál Magda, Báza Éva, Wojticzki Elvira, Nagy István, Tóth Elek, Tompa Sándor, Mészáros Béla, Réthely Ödön, Deésy Jenő, Jenei János, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csóka József, Szabados Árpád, Csengeri Aladár, Örvössy Géza, Dancsó György, Perényi János, Gulácsy László stb., stb. Premierbérlet 14. szám.)

Szombat d. u. 5: Cigányzerelem. (Olcsó helyárakkal.)

este 9: A roninok kincse. (Másodszor. Rendes bérlet 14. szám. Irodalmi bérlet 8. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: A roninok kincse. (Harmadszor.)

este 9: Sárkapitykés közlegény. (Tizenegyszer.)

SELECT MOZGÓ MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Rabszolgahajó. Izalmas film, nagyszerű rendezéssel, főszerepekben: Warner Baxter, Wallacy Beery, Elisabeth Allan, Mickey Rooney (a Szentivánéji álom ismert Puckja.)

EDISON MOZGÓ MUSORA:

Világvárosi műsor! Három film: I. Rose Marie. A világhírű amerikai operett filmváltozata. Jeanette Macdonald és Nelson Eddy, a newyorki Metropolitan Opera tagjaival. II. Titkos küldetés. Cowboyfilm. John Wayne-vel. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 óra-koz.

A ROMAN OPERA MUSORA:

Péntek, november 26: Eladott menyasszony. Vasárnap, november 28 (este): Nápasta de Sabin Dragoi.

Hétfő, november 29: Három a kislány.

ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Ma: Orgonavirágzás. Minden idők leghatalmasabb filmje. Főszerepekben: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy. Számozott jegyelővéte. Telefon 27-73. Előadások kezdete: 2.30, 5, 7.20 és 9.30 órakor.

URANIA MOZGÓ MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Diákszerelem. Robert Taylor és Janet Gaynor kiváló művészpár legszebb filmje.

MUNÉAS MOZGÓ MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: 3, 6 és 9 órakor: I. Örökönk a fegyverek. Eddig a legnagyobb háborús film-dráma. Fősz.: Annabella és Victor Francés. II. Zou-Zou. Operett. Fősz.: Josephine Becker és Jean Gabin. III. Híradó. Hétfőtől: I. A pokol macskája. II. A bécsi randevu.

CAPITOL MOZGÓ MUSORA:

Önagysága a II-ik emeletről. Az ény legnagyobb sikerű vígjátéka. Főszereplők: Mary Don, Mihai Popescu és Vasiliu Birlic.

Mindenkinek

legdrágább kincse az

Egészség

nagy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56, Telefon 972. Kérjen mutatóvány számot.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, félve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

a fájdalom tünete nem hősiesség

inkább ostobaság, mert nem használ. Ellenkezőleg, a fájdalmak gyengítik ellenállóképességünket, csökkentik életenergiánkat és sorvasztják testünket. Ezekből a megfontolásból következnek az a hihetetlen kedveltség, melynek minden fájdalmat azonnal megszünteti.

ALGOCRATINE

az egész világon örvend. Ischias és köszvény, czúz és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, hűléses bajokat Algocratine azonnal megszüntet. Algocratine praeventiv szer és gyógyszer, megelőzi a betegséget és gyógyít.

Gyógyszertárakban és drogériákban kapható

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, tartósabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbellyeg mellékelve van.

Joka'ban levő perzsabundát keresek megvételre. Megkereséseket vagy címekeket a kiadóhivatal továbbít.

Intelligens utólagos állást keres. Üzleti kasszához, vagy kiszolgálni, esetleg jobb csatláchoz. „Szombat megtartásával” jelgére a kiadóba.

Eladó Cz. Salom két dunamos A. parcella. Cim Kahán Kálmán, Sighet.

Gyermekgondozónő kerestetik azonnali be-lépésre. Cim a kiadóban.

Nőtlen, agilis fiatal helyi úgynököt fűszer-és parfümériákban já-tast keresek. „Colo-parfum” jelge.

Zsidó lány keres elhelyezkedést gyermek mellé. Cimeket a kiadóba két.

Hízott élőponty megrendelhető Weisz Mészénél. Str. Vladimirescu 6. Telefon 16-48.

קעלערמייסטער מיט ערסקלאסטיגע רעפערענצן זען וויס פאסטען בייא וויינראטהארלונג אדער ליקאר פארבריק. כריפע ווירד דורך אדמיניסטראצין טעפערערט.

Kiadó butorozott szoba kapumelletti be-járatul, fűrdőszobahaszánlatta, Stg. Gen. Berthelof 25.

Irodai munkát keresek délutáni 2-3 órára. Regele Ferdinand 107, földszint, utolsó ajtó.

Középiskolai és elemista gyermekek tan-tását, vállalom. Számítanórákat jó módszerrel. Regele Ferdinand 107, utolsó ajtó.

Általános műveltséggel rendelkező, romá-nul és németül is beszélő középkorú un-asszony társalkodónői állást keres. Dél-utánokra is elmenne. Cim a kiadóban.

Husz éves budai gyakorlattal rendelkező könyvelő, perfekt román-magyar gépiró, állást keres. Kitünő referenciák. Cim a ki-adóban.

Cukrászdámat hideg búfféval kibővítettem, állandóan kaphatók halak, májpástétom, heringsaláta, stb. Szendvics és teasütemény. Esküvőt vagy más hasonló ünnepélyeket vállalom. Házhoz is megyünk. ADLER cuk-rász Str. F. David 18.

HIRDETÉS AZ ÜZLETI LELEK: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HÍR

Mi a genfi véleménye szövets

Genf, november 24. ...andig, Chamberlaintól bertig, a locarnói kor tekeztelig végig inter-tikusainak és diploma sebbjeit. Elhatározottk szer nem-politikusokk kai körinterjvut csin

voit az első intervjú a sem volt róla, hogy a — Látja ezt a rusz asztó sokba kerül. a diplomaták és a na ségi tisztviselők feles az árakat Genfben, m drága. Nem mondom, ség itt van, gyakran mert Genfben lényges férfi. A baj csak ott ta rossz férj-jelölt-a nőstülni...

E szavaknál finom píteni kezdi magát. tetszeni annak a nő stának...

A tisztelőre hangosan sopánkodik — Az autók, a ro erkölcsök! A Népszó nem lett volna ennyit erkölcsök egész bizon tal volna. Összes bar kal szebbnek találtuk évvel ezelőtt.

(Ennek talán nem az oka...)

Az elők panaszkodó hangon nyesen berendezett be — Rengeteget várt től, hiszen tudjuk, h harminc millió frank nagyot csalódtunk. M is a diplomáciai utle diplomáciai testület hatnak be az ország akarnak. Amikor sz vagy kiküldik őket a ifésre, bevásárolnak sen hoznak be minde

A luxus mosolyogva fogad, d hogy ez csak mesters értem a dolgot. Hát hol a diplomatáknak. Mégis ezt mondja: — Rossz üzlet ké Eleinte azt hittük, h dagodni rajta. Milli tünk három szállodát annyira beharangozo renciára. És az egész A világot nem, de a szerelték”. Ezzel sz tilések miatt elvesz törzsközönségünket.

Oradeai szerkesztőse munk címe: Schön De Telefon 507.

A KIRALY VADÁSZIK. Buc Tegnap reggel 8 ór uralkodó Tatarescu gában vadászott a Ghimpaji vidéken.

Mária királyné s curestiből jelentik: M állapota további javul vérvizsgálat szerint a elégitően emelkedik. T Miller-Verghi kisasszo jét és Shleanu asszo

Megünneplik az kiáltásának 25 éves jelentik: Az albán f nak 25-ik évfo-kulója ünnepegekre minden A város uccái fel var kodó holnap kiáltvány a rádió is közvetíteni

